

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

І КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

І КНИГА

Қостанай, 2023

УДК 37.02
ББК 74.00
И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1081 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1081 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02
ББК 74.00

© А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023
© Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023

– оқушының жеке қабілеті анықталады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы
3. Бөрібекова Ф.Б., Жанатбекова Н.Ж. Қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар: Оқулық. Алматы: 2014. 360 б.
4. Кунанбаева С.С. Компетентностное моделирование профессионального иноязычного образования. Монография. С.С.Кунанбаева. Алматы, 2014. 208 б.
5. Нуржанова А. Коммуникативный подход в методике обучения иностранному языку // Изденіс (Поиск). 2006. №4(2). 315–318 с.

ОӘЖ 378.146

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУДА ИНТЕРНЕТ – РЕСУРСТАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Сәмет Ұлжан Сырлыбайқызы
магистрант
Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ
Астана қаласы, Қазақстан
E-mail: samet.ulzhan@mail.ru

Аңдатпа

Интернетті білім беру ортасында пайдалану көптеген ресурстарға қол жеткізуді жеңілдетті, сондықтан ақпарат алмасу айтарлықтай өсті. Сонымен қатар, мұндай бөлісуді кеңінен қолдану бұл ресурстарды кез келген жерде және кез келген уақытта пайдалануға болатын қосымша артықшылықтар әкелді. Бұл технологияның тиімділігі білім алушылардың оқу үлгеріміндегі қалаған нәтижелердің үлесі арқылы бағаланса да, оны дәл анықтау қиын. Өйткені жасөспірімдер, әсіресе кейбір студенттер Интернетті білім беруден басқа себептермен пайдаланады (олар интернеттің қызықты түрін зерттейді). Бұл мақалада Интернетті пайдалануды зерттеуден гөрі интернеттегі ресурстарға қол жеткізудің тиімділігі зерттелді. Сонымен қатар, университет студенттері өз жобасында және семинар сабақтарда пайдаланатын интернет ресурстарының қандай әсерлері байқалатынын анықтауға тырыстым.

Түйін сөздер: интернет – ресурс, жоғары оқу орнындағы білім, wordwall сайты, google іздеу жүйесі.

Аннотация

Использование Интернета в образовательной среде позволило легко получить доступ ко многим ресурсам, и, следовательно, обмен информацией значительно увеличился. Кроме того, распространенность этого совместного использования принесла дополнительные преимущества в том смысле, что эти ресурсы могут использоваться в любом месте и в любое время. Хотя эффективность этой технологии, она оценивается с использованием доли желаемых результатов в достижении учащихся, точно не выходит и трудно определить. Следовательно, со временем было проведено много исследований, чтобы понять причины этой ситуации. Поскольку подростки, особенно некоторые студенты университетов, иногда используют Интернет по причинам, отличным от образовательного (они исследуют забавную точку зрения на Интернет). Эффект Интернета в образовании, следовательно, является относительно ограниченным. В этой статье рассматривается эффективность доступа к ресурсам в Интернете, а не исследование использования Интернета. Кроме того, я попытался определить влияние интернет-ресурсов, используемых студентами вузов в своих проектах и семинарах.

Ключевые слова: интернет-ресурс, высшее образование, сайт wordwall, поисковая система google.

Abstract

The use of the Internet in the educational environment has enabled easy access to many resources, and information sharing has, therefore, significantly increased. Moreover, the prevalence of this sharing has brought additional benefits in that these resources can be used in any location and any time. Although the efficiency of this technology, it is evaluated with use of proportion of the desired results in student achievement does not exactly come out and is difficult to determine. Hence, much research has been conducted over time to understand the reasons for this situation. Since adolescents, especially some university students sometimes, use the Internet for reasons other than educational (they explore the funny view of the Internet). The effect of the Internet in education is, hence, relatively limited. This article focuses on the effectiveness of access to resources on the Internet, and not a study of the use of the Internet. In addition, I tried to determine the impact of Internet resources used by university students in their projects and seminars.

Key words: Internet resource, higher education, wordwall site, google search engine.

Интернетті пайдалану, әсіресе білім беру саласында біраз уақыттан бері зерттеліп келеді және әдебиеттерде бұл тақырып бойынша көптеген әртүрлі зерттеулер бар. Деспосито және Гарнер (1999) зерттеуі университет студенттерінің Интернетті пайдалану тенденцияларын және колледж студент–

терінің Интернет пен дәстүрлі кітапхананы қабылдауын көрсетті. Бұл зерттеу университет студенттерінің интернет–ресурстарды пайдалану мүмкіндігі болған кезде олардың барлығы дерлік оқу үшін классикалық кітапханаларға қарағанда интернет ресурстарды қалайтынын көрсетті, бірақ зерттеу қажеттіліктерінде ақпарат көздерін қанағаттандыру қарастырылғанда студенттердің таңдауы керісінше болады (екеуінің де қолдану бағыты) [1]. Сонымен қатар, Чинг және Хуан (2005) университеттік білім берудегі тиімді оқыту құралы ретінде Интернеттің әсерін атап өтті және көптеген университет оқытушыларына өздерінің оқу материалдарын Интернет арқылы жариялауды ұсынды. Олар университет оқытушылары мен әкімшілерінің интернетті жақсы оқу құралы ретінде пайдалануы жеткіліксіз екенін, сонымен қатар студенттердің интернетті пайдалануын да зерттеу керектігін ұсынды [2].

Чен және Пен (2008) өз зерттеулерінде университет студенттерінің интернетті пайдалануы мен олардың оқу үлгерімі, тұлға аралық қарым–қатынастары, психоәлеуметтік бейімделу және өзін–өзі бағалау арасындағы негізгі қатынастарды зерттеді. Олар сауалнама дайындап, университеттің 49 609 студенттерінен қойылған сұрақтарға түсініктеме жинады. Нәтижелер белсенді пайдаланушыларға қарағанда белсенді емес интернет пайдаланушыларының әкімшілік қызметкерлермен қарым–қатынасы, академиялық бағалары және академиялық қанағаттанушылығы жақсы екенін көрсетеді. Олар белсенді интернет қолданушылардың депрессияға түсу ықтималдығы орташа пайдаланушыларға қарағанда жоғары екенін дәлелдеді [3].

Пенг және басқалары (2006) университет студенттерінің Интернетке деген көзқарасы мен өзіндік тиімділігін зерттеуде интернетті қабылдау мен олардың интернетке деген көзқарасы мен өзіндік тиімділігі арасындағы байланысты көрсетті. Олар білім алушылар Интернетті функционалдық құрал немесе функционалдық технология ретінде пайдаланса, оң нәтиже болатынын көрсетті [4].

Бірқатар басылымдар университеттер мен колледж студенттерінің интернетке тәуелділігін зерттеді. Олар бұл студенттерге интернетті пайдаланудың кері әсері болуы мүмкін екенін көрсетуге тырысты, бұл студенттердің тәуелді болуына және оқудан бас тартуына әкелуі мүмкін. Интернетке тәуелділікті бағалау үшін әдебиетте көптеген жаңа диагностикалық құралдар әзірленді. Чан мен Лау (2008) мұндай бағалау құралдарының құрылымын, жарамдылығын және сенімділігін жақсырақ түсіну үшін Жас Интернетке тәуелділік сынағын (Young's Internet Addiction Test – IAT) бағалады. Өз зерттеулерінде олар мәселенің үш өлшемін анықтады: тұйықталу және әлеуметтік мәселелер, уақытты басқару және өнімділік, шындықты ауыстыру. Сонымен қатар, бұл зерттеу академиялық көрсеткіштердің интернетке тәуелділікпен кері байланыста екенін анық көрсетті. Бұдан басқа, олар интернетке тәуелділіктің онлайн әрекеттермен, кибер қарым–қатынастармен және онлайн құмар ойындармен жоғары байланысты екендігі туралы тағы бір және өте маңызды тұжырымды ұсынды, демек, мұндай интернет–сайттар мен пайдалануды білім беру үшін тұзақ сайттары ретінде қарастыруға болады [5].

Тағы бір маңызды зерттеу университеттің бірінші курс студенттерінің білім беру технологияларының стандарттарына қатысты дағдыларын бағалау және осы дағдыларға әсер ететін факторларды зерттеу үшін жүргізілді [6]. Осыған ұқсас зерттеуде Акбулут (2008) Варшаур (Warschauer, 1996) сауалнамасын пайдалана отырып, бірінші курс студенттеріне шет тілдерін жазу және жіберу тұрғысынан компьютердің көмегімен оқытудың мотивациялық аспектілерін зерттеді. Оның нәтижелері студенттердің CBLL (Computer Based Language Learning) бойынша оң көзқараста болғанын көрсетті. Ол бұл оң көзқарастарды тәуелсіз оқу орталарына, ынтымақтастыққа, әдістемелік артықшылықтарға, мүмкіндіктерді кеңейтуге, қолайлы ортаның болуына және қарым–қатынасқа жатқызды [7].

Кейбір зерттеулер студенттер өз жобаларына қатысты әдебиеттерді шолу немесе үй тапсырмасы туралы ақпарат алу үшін электронды кітапханалардың орнына іздеу жүйелерін пайдаланғанды жөн көретінін көрсетті. Брофи және Боден (2005) өз зерттеулерінде Google–ды Интернеттегі іздеу жүйесі ретінде академиялық кітапхана ресурстарымен салыстырды. Бір қызығы, олардың ашылуы Google қолжетімділігі мен қолданылуы жағынан жақсырақ болғанымен, кітапханалық жүйелер нәтиже сапасы жағынан жақсырақ және екі жүйенің де дәлдігі бірдей екенін көрсетті. Соңында, олар жақсы, сапалы жұмыс жасау үшін оларды бірге пайдалану маңызды деген қорытындыға келді, өйткені екеуінде де көптеген бірегей элементтер бар [8]. Лазондер (2000) жаңадан келген қолданушылардың Интернетте ақпаратты іздеуді үйренуге деген қажеттіліктерін зерттеп, веб–сайттан ақпаратты табудан гөрі веб–сайтты табу маңыздырақ екенін атап өтті [9].

Студенттерге арналған интернет ресурстар.

Ең тиімді коммуникациялық ресурстар, компьютерлер мен Интернет күнделікті өмірімізге еніп, білім берудегі маңызды құралдардың біріне айналды. Интернет әртүрлі нүктелер арасында ақпаратты тасымалдауға көмектеседі, сондықтан бұл нақтылық Интернетті өте қуатты ақпараттық жүйеге айналдырады. Барлық жастағы және мамандықтағы адамдар, ғылыми зерттеулер мен жобаларды дайындаумен айналысатын студенттер мен академиктер Интернетті пайдаланғанды жөн көреді, өйткені бұл Интернетті пайдаланудың ең оңай, ең жылдам және ең арзан әдісі болып табылады [10].

Интернет студенттер үшін өте маңызды және таптырмас дереккөз болғанымен, сілтеме жасалған дереккөз сенімді және/немесе сенімді емес пе деген сұрақ туындайды. Бұл ғылыми мекемелер, бизнес әлемі, қоғамға белгілі ұйымдар шығаратын ғылыми және кәсіби журналдарға қарағанда интернет арқылы жарияланған қандай да бір нақты ақпаратқа бақылаудың жоқтығынан.

Сонымен қатар, коммерциялық ұйымдар шығаратын басқа журналдар мен кітаптарда редакторлар мен рецензенттер кіретін бақылау бөлімі жоқ. Интернеттегі көптеген сайттар кез келген адамға кез келген ақпаратты бақылаусыз жіберуге мүмкіндік береді және сенімді деп танылған көптеген сайттар коммерциялық немесе қауіпсіздік себептерімен көпшілікке ғана шектелген.

Ұзақ мерзімді жобалар үшін қолжетімді ресурстар.

Академиялық ресурстарды пайдалану әдістері, әсіресе ақпарат алу үшін мақалаларды қарау мүмкіндігі академиялық зерттеулер үшін өте маңызды. Бір тақырыптағы мақалалар арасындағы ұқсас–тықтар мен айырмашылықтарды әдебиеттерге шолуда оларды ретімен орналастыру үшін пайдалануға болады. Мақалаларды егжей–тегжейлі топтастыру жобаны сәтті аяқтау үшін мәтіннің күтілетін түпнұсқалығын сақтауға көмектеседі.

Академиялық журналдардың деректер қоры.

Академиялық журналдардың деректер қорының тиімділігі қамтылған мерзімді басылымдар санымен және әмбебап академиялық көрсеткішті қалыптастыру үшін оларды бағалау әдістерімен байланысты. Олар арнайы ақпараттың бай көзі болып табылады және көптеген ғалымдар мен студенттер арасында кеңінен қолданылады. Олар осы адамдарға әртүрлі пән салаларын егжей–тегжейлі зерттеу үшін маңызды анықтамалық құралдар болып табылады және әртүрлі бағыттарға сәйкес пәндер бойынша топтастырылған.

Іздеу жүйелері.

Іздеу жүйелері ашық қолжетімді сайттар болып табылады және студенттік жобалар үшін ең көп қолданылатын ресурстар болып табылады. Олардың көпшілігі Internet Explorer бағдарламаларында ашық бастапқы код болып табылады, бірақ олардың кейбіреулері Copernic сияқты бірнеше іздеу жүйелеріне көмек беретін құралдар болып табылады. Олар арқылы қол жеткізілетін ресурстарды негізінен студенттер өз жобаларына қажетті ақпаратты жинау үшін пайдаланады. Бұл сайттардан алынған ақпарат білім алушының деңгейіне және жоба мазмұнының маңыздылығына байланысты өзгеріп отырады. Жетілдірілген іздеу қойындыларында әртүрлі сүзгілерді пайдалана отырып, тікелей қолжетімді ресурстар pdf, ppt, doc кеңейтімі бар құжаттардың белгілі түрлері үшін тиімдірек сұрау нәтижелерін береді. Бұл қажетті ақпаратқа қол жеткізуге немесе қажетсіз ресурстарды шығаруға мүмкіндік береді.

Электронды кітапханалар.

Бір–бірімен байланысқан сайттардан қажетті ақпаратқа қол жеткізуде маңызды артықшылықты ұсынатын электронды кітапханалар екі түрлі топқа бөлінеді: ашық немесе жабық кіру мүмкіндігі бар университет веб–сайттары және Интернет арқылы толығымен ашылатын басқа веб–сайттар. Университеттің электронды кітапханаларындағы жеке дереккөздер академиялық кітаптар мен келісімшарттық журналдарға негізделген және толығымен сенімді. Бұл жинақтар бакалавриат және магистранттар, зерттеушілер мен академиктер үшін өте қолайлы. Дегенмен, ашық қол жетімді кітапханалардың сенімділігі тиісті деңгейде емес. Ресми зерттеу құралына айналған Википедия сияқты кітапханалардағы мақалаларды басқа ресурстардағы ақпаратпен салыстыруға болады, бұл оны егжей–тегжейлі және сенімді етеді. Осы себепті Википедия тақырыптарының көпшілігі ресми және жеке кітапханалар арқылы жазылған, дегенмен мақаланың жарамдылығын сілтемелер жақсы құжатталған жағдайда ғана бағалауға болады.

Блогтар / Форумдар.

Көптеген студенттер жоба тапсырмалары үшін іздеу жүйелері арқылы қажетті ақпаратқа қол жеткізе алады. Іздеу жүйелерінде тізімделген тақырыптардың көпшілігі жазбаша блогтар мен форумдар болып табылады. Осы сілтемелерде берілген ақпарат көбінесе табуға болатын ақпарат болып табылады және сондықтан оқырмандар үшін қолайлы болып саналады. Сондықтан әртүрлі дереккөздерді қолданғаннан кейін салыстыру жүргізіліп, ақпарат расталуы керек. Бұл ашық қолжетімді ресурстар көбінесе осы тақырыпқа қызығушылық танытатын адамдардың жеке зерттеулері болып табылады, олар академик пе, жоқ па белгісіз болғандықтан жоғары білікті адамдар жазған сол тақырып бойынша басқа ақпараттармен растауды қажет етеді.

Қашықтықтан оқу.

Қазіргі заманғы озық технологияларды қолдану арқылы студенттер қашықтықтан оқыту арқылы кез келген уақытта, кез келген жерде білім ала алады, мұнда білім алушы мен мұғалім арасындағы қарым–қатынас физикалық жақындықты қажет етпей бір уақытта немесе әртүрлі уақытта орын алады. Қашықтықтан білім беру инфрақұрылымы онлайн оқытуға негізделген. Ағымдағы ақпараттың сенімділігі мен құндылығы ақпаратты басқару қаншалықты сенімді және жақсы ұйымдас–тырылғанына байланысты. Ақпаратты басқару жүйелері икемді, түсінуге оңай, динамикалық, басқарылатын, адамдар үшін құнды және оқу мәдениетін қолдауы керек.

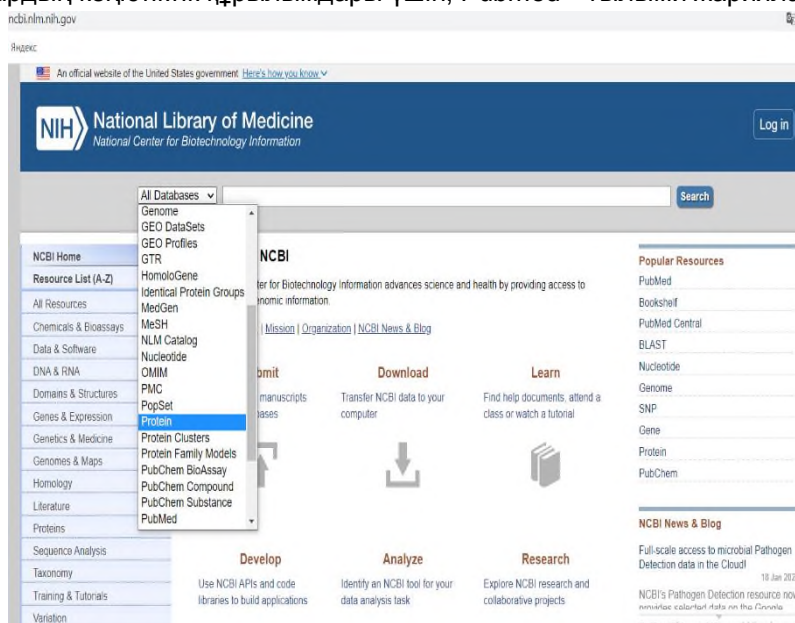
Арнайы бағдарламалық құрал.

Университеттердің әртүрлі бөлімдерінде студенттер қолданатын көптеген әртүрлі бағдарламалар бар. Олар ағымдағы білім беру бағдарламасы аясында пайдаланылады немесе оқуды аяқтағаннан кейін белгілі бір ғылым саласына қатысты. Бұл бағдарламалық құрал бизнес өміріне де, жобаларға да қажетті ақпаратты қамтиды. Көптеген компьютерлік бағдарламалар коммерциялық

мақсаттарға арналған, бірақ лицензия бойынша пайдаланылуы керек және оларды білім беру мақсаттарында пайдалану өте шектеулі.

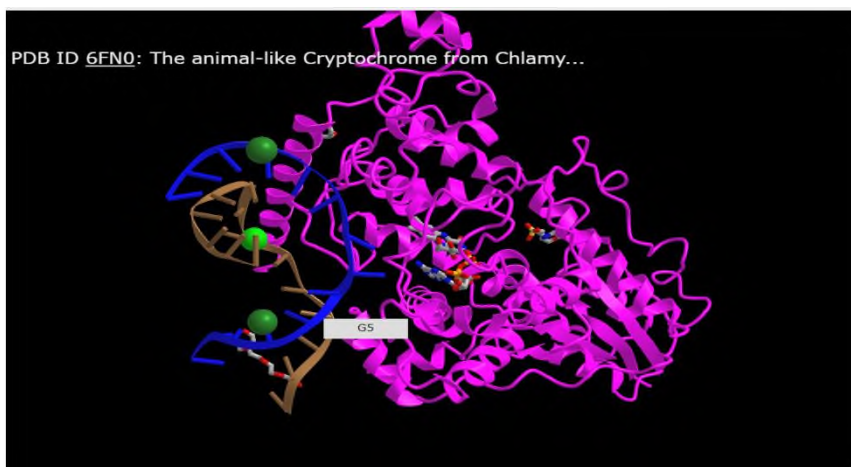
Арнайы бағдарламалық құралға мысал ретінде Л.Н.Гумилев атындағы еуразия ұлттық университетінде «*биоинформатика*» пәнінен семинарлық сабақта қолданылатын веб-сайтты айтып өтуге болады. Биология бойынша ақпаратты табуға арналған орталық ресурстардың бірі АҚШ Ұлттық биотехнологиялық ақпарат орталығының порталы болып табылады: ncbi.nlm.nih.gov

Бұл ресурс биологиялық ақпаратты талдауға арналған әртүрлі құралдардың үлкен жинағы болып табылады, кейде ондаған мамандандырылған бағдарламаларды ауыстыруға қабілетті. Биологиялық деректермен жұмыс істеудің бірінші қадамы арнайы деректер базаларында және деректер банктерінде ақпаратты іздеу болып табылады. Бұл сайтта барлығы ағылшын тілінде болғандықтан, іздеу жүйесіне тек ағылшын тілінегі сөздерді енгізу керек. Сайтта қарастырылатын іздеу түрі кілт сөзді іздеу болып табылады: жүйе біз енгізген сөздерді қамтитын деректер базасының жазбаларын іздейді. 1 суретте көрсетілгендей сайтта ашылған тізім қажетті типтегі деректер қорын таңдауға мүмкіндік береді (мысалы, Protein – ақуыз тізбегін іздеу үшін, Nucleotide – нуклеин қышқылдары үшін, Structure – биомолекулалардың кеңістіктік құрылымдары үшін, Pubmed – ғылыми жарияланымдарды іздеу үшін).

Сурет 1. АҚШ Ұлттық биотехнологиялық ақпарат орталығының порталы–ncbi

Осы сайттың көмегімен көптеген тірі организмдердің молекулалық деңгейіндегі құрылымын анықтауға болады. Молекулалық деңгейде көріністер 2–суретте көрсетілгендей анимация түрінде көрінеді.

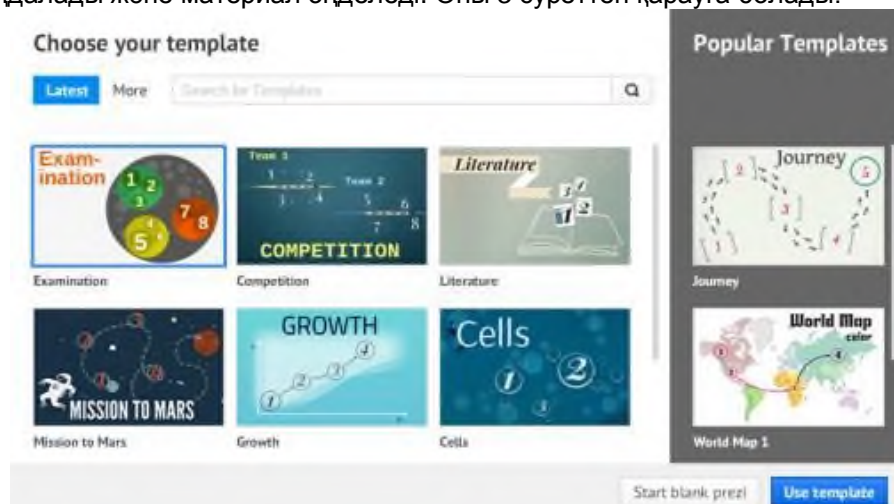
Сурет 2. Chlamydomonas reinhardtii-ден алынған жануар тектес криптохром 6–4 ДНҚ-сы бар кешенде.

Семинар сабақтарында қолданылатын интернет–ресурстар.

Жоғары оқу орындарында семинарлық сабақтар көбіне топтық жұмыс арқылы өтеді. Топтық жұмыстар презентация арқылы орындалады. Қазіргі кезде интернет – ресурстарды тек бір бағытта

ғана қолдану жеткіліксіз, сол себептен оны жан–жақты зерттей отырып, басқа тиімді ресурстарды қолдана білу керек деп ойлаймын. Мысалы, презентацияны тек Microsoft Powerpoint–пен ғана емес, басқа сайттарды қолдану арқылы заманауи, жоғары деңгейдегі, аудиторияны көңілін аударатын презентацияны жасауға болады. Бұл студенттердің шығармашылық дағдыларын дамытады және белгілі пәнгедеген ақпараттық мәселені жеңілдетуге мүмкіндік береді. Осындай сайттарды бірі – Prezi веб сервисін айтып өтуге болады.

Prezi.com – бұл веб–сервис, осы веб сервисінің көмегімен сызықтық емес құрылыммен мультимедиялық интерактивті презентацияларды құруға болады. Веб–сайтта мультимедиялық материалды өңдеу үшін Prezi.com сайтында тіркелу керек. Тіркелгеннен кейін презентация үлгілерінің бірі таңдалады және материал өңделеді. Оны 3 суреттен қарауға болады.

Сурет 3. Prezi презентациялық үлгіні таңдау беті

Презентация беті таңдалғаннан кейін бізге қажетті болып көрінетін беттің сол бөлігіне мультимедиа материалдарын орнатудан бастаймыз. Бізмәтінді мәтіндік редактордың көмегімен іздейміз және мәтін үшін барлық қажетті параметрлерді орнатамыз.

Сонымен қатар веб – сервисіте фреймдер, аудио, видео, тақырыптар және суретті қою беттері бар. Олар арқылы презентацияның беттерін құрылымы және логикалық жағынан топқа жіктеу орналастыруға болады. Дайын болған жұмысты pdf форматында google дискке сақтауға болады. Бұл сервисінің бір ғана кемшілігі – ақылы болуында. Ең алғаш тіркелген адамға кемінде 5 дизайнмен жұмыс жасауға мүмкіндік беріледі.

Топтық жұмыстан кейін аудиториямен байланыс жасау мақсатында қызықты тапсырмаларды ойын түрінде өткізуге болады. Тапсырмаларды ұйымдастыруда тиімді болып саналатын wordwall сайтын айтып өтуге болады.

Wordwall – бұл интерактивті және баспа материалдарын жасауға арналған көп функциялы құрал. Қызметте басқа шет тілдерінен басқа орыс тіліндегі нұсқасы бар. Интерактивті жаттығулар интернетке қосылған кез келген құрылғыда қосылады: компьютерде, планшетте, телефонда немесе интерактивті тақтада. Тапсырмалар шаблондық жүйе арқылы құрылады. Веб –сервисіте шаблондарға үлкен таңдау бар. Бұл үлгілер Quiz және Crossword сияқты таныс классиктерді қамтиды. Бізде сондай–ақ лабиринтте жүгіру және ұшақ сияқты ойындар бар және оқушыларды жұппен партаға отырғызу жоспары сияқты сыныпты басқару құралдары бар.

Жаңа әрекет жасау үшін алдымен үлгіні таңдап, мазмұнды енгізу керек. Бұл қарапайым және бірнеше минут ішінде толық интерактивті әрекетті жасай алуға мүмкіндік бар.

Wordwall әрекеттерін студенттер орындауға арналған тапсырмалар ретінде пайдалануға болады. Мұғалім тапсырма бергенде, студенттер сабақтың басты бетіне кіріп, алаңдамай, сол сабаққа бағытталады. Бұл мүмкіндікті студенттер өз құрылғыларына қол жеткізе алатын болса немесе үй тапсырмасы ретінде сабақта пайдалануға болады. Әр студенттің нәтижелері жазылып, мұғалімге беріледі.

Сіз жасаған кез келген әрекет жалпыға қолжетімді болуы мүмкін. Бұл электрондық пошта, әлеуметтік медиа немесе басқа құралдар арқылы белсенділік бетіне сілтемені ортақ пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл сонымен қатар басқа мұғалімдерге іздеу нәтижелерінен біздің қауымдастықтағы әрекетті табуға, оны ойнауға және дамытуға мүмкіндік береді.

Қорытынды. Жоғары оқу орнындағы студенттер әдебиетке шолу жасау кезінде көбіне қолжетімді сайттарға кіріп, тез ақпараттарға қол жеткізгенді таңдайды. Алайда, бұл ақпараттардың сенімділігіне кепілдік бермейді. Сол себептен, ЖОО–ның электронды кітапханаларында ақпараттарды іздеу жұмысын жүргізу тиімдірек деп санаймын. Университеттің электронды кітапханасынан алынған

мақала, зерттеу жұмыстары нақты дәлелдегенген, авторлары белгіленген тиімді ақпараттармен қамтамасыз етілген және соңғы жылдағы жұмыстарды табуда үлкен мүмкіндік береді.

Студенттердің жеке кабинетін пайдалануы бұл өз жетістіктерінің деңгейін бақылауға мүмкіндік береді, мысалы, оқу үлгерімі, әртүрлі мамандандырылған іс-шараларға қатысу мүмкіндігі және академиялық табыс рейтингі. Бұл болашақта оқу мотивациясын дамытады, болашақ мұғалім түлектері үшін мектеп оқушыларының электронды портфолиосын қалыптастыруға көмектеседі.

Университеттің білім беру кеңістігінде интернет-ресурстарды пайдаланудың көп сатылы және көп компонентті жүйесінің бірегейлігін атап өткен жөн, бұл кезде студенттер бірінші курстан бастап жеке кабинетінде жұмыс істейді, үлкен жылдарда тәжірибеге қол жеткізе отырып, олар қажетті ақпаратты табудан бастап қорытынды аттестацияға дейін өсіп келе жатқан Интернет ресурстарын пайдаланады. Сондай-ақ студенттерге тәжірибе алмасуға, өз идеяларын ұсынуға және педагогикалық құзыреттілігін арттыруға мүмкіндік беретін халықаралық іс-шараларды ұйымдастыру кезінде интернет ресурстарын пайдалану өзекті болып табылады.

Әдебиеттер тізімі:

1. D'Esposito J.E. & Gardner R.M. University students' perceptions of the Internet: An exploratory study. Journal of Academic Librarianship, 25, 1999. 456–461 p.
2. Cheung W. & Huang W. Proposing a framework to assess Internet usage in university education: an empirical investigation from a student's perspective. British Journal of Educational Technology, 2005, 237 p.
3. Chen Y.F. & Peng S.S. University students' Internet use and its relationships with academic performance, interpersonal relationships, psychosocial adjustment, and self-evaluation. Cyberpsychology & Behavior, 11, 2008. 467–468 p.
4. Peng H.Y., Tsai C.C., & Wu Y.T. (2006). University students' self-efficacy and their attitudes toward the Internet: the role of students' perceptions of the Internet. Educational Studies, 32, 2006. 73 p.
5. Chang M.K. & Law S.P. M. Factor structure for Young's Internet Addiction Test: A confirmatory study. Computers in Human Behavior, 24, 2008. 2597 p.
6. Kurt A.A., Coklar A.N., Kilicer K., & Yildirim Y. Evaluation of the skills of K–12 students regarding the national educational technology standards for students (NETS*S) in Turkey. Turkish Online Journal of Educational Technology, 7, 2008. 6–14 p.
7. Akbulut Y. Exploration of the attitudes of freshman foreign language students toward using computers at a Turkish state university. Turkish Online Journal of Educational Technology, 7, 2008. 18 p.
8. Brophy J. & Bawden D. Is Google enough? Comparison of an internet search engine with academic library resources. Aslib Proceedings, 57, 2005. 498 p.
9. Lazonder A.W. Exploring novice users' training needs in searching information on the WWW. Journal of Computer Assisted Learning, 16, 2000. 326 p.
10. Cloud C.C. Network Ethics: Access, Consent and Informed Community. USA: Westview Press 1989

УДК 377.5

ТЕХНОЛОГИЯ ВЭБ–КВЕСТА ПРИ ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКИ

*Синько Олеся Викторовна
преподаватель математики
КГКП «Костанайский строительный колледж»
г. Костанай, Казахстан
E-mail: inkolesja@mail.ru*

Аннотация

Урок современного педагога должен отличаться научностью, познавательной направленностью, применением современных образовательных технологий. Одной из эффективных образовательных техноло–гий является веб–квест технология. Применение веб–квестов на уроках математики способствует овладению прочными знаниями, новыми компетенциями, позволяет обучающимся проявить инициативность, самостоятельность, а также повысить мотивацию к изучению.

***Ключевые слова:** веб–квест, образовательные технологии, интернет, математика, повышение мотивации.*

Аннотация

Қазіргі мұғалімнің сабағы ғылыми, танымдық бағытта, заманауи білім беру технологияларын қолданумен ерекшеленуі керек. Тиімді білім беру технологияларының бірі – веб–квест технологиясы. Математика сабақтарында веб–квесттерді қолдану берік білімді, жаңа құзыреттілікті игеруге ықпал етеді, білім алушыларға бастамашылдық, дербестік танытуға, сондай-ақ оқуға деген ынтасын арттыруға мүмкіндік береді.

***Негізгі сөздер:** веб–квест, білім беру технологиялары, интернет, математика, мотивацияны арттыру.*